

**DİLEKÇE KOMİSYONU
ARAÇ MUAYENE İSTASYONUNDA
BOZUK PARA ÜSTÜ ALMAMAKTAN
YA DA ALAMAMAKTAN KAYNAKLANAN
SORUNUN ÇÖZÜMÜYLE İLGİLİ
KURULAN ALT KOMİSYON
TUTANAKLARI**

17.08.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

17 Ağustos 2016 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.59
BAŞKAN : Özcan ULUPINAR (Zonguldak)

BAŞKAN – Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, saygıdeğer katılımcılar, değerli basın mensupları; araç muayene istasyonunda bozuk para üstü almamaktan ya da alamamaktan kaynaklanan sorunun çözümüyle ilgili kurulan alt komisyonumuzun 2'inci toplantısını açıyorum, herkese “Hoş geldiniz.” diyorum.

Gündemimize geçmeden önce 15 Temmuz 2016’da FETÖ paralel devlet yapılanması tarafından devletimize ve milletimize karşı başlatılan, ancak devletimizin ve milletimizin el ele vermesi sonucu, kısa sürede bastırılan menfur darbe girişimini bir kez daha lanetliyor, bu uğurda şehit olan vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, gazilerimize de acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Dilekçe Komisyonumuza gelen başvurularda vatandaşlar araç muayene istasyonlarında ücretlerin nakit ve peşin alındığını, bu sebeple bazen bozuk para olmaması nedeniyle vatandaşa bozuk para üstünün verilemediğini, Türkiye’de trafiğe kayıtlı araç sayısının 20 milyonu aştığı düşünüldüğünde söz konusu bozuk paraların toplamda önemli bir parasal büyüklüğe tekabül ettiğini ve bu parasal büyüklüğün de haksız bir kazanca dönüştüğünü belirterek bu sorunun çözümü için çalışılmasını talep etmişlerdir. Bu kapsamda, 1 Haziran 2016 tarihinde toplanan Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu ifade ettiğimiz konudaki şikâyetler hakkında çalışma yapması için bir alt komisyon kurulmasına karar vermiştir.

Değerli arkadaşlar, değerli üyeler, sayın katılımcılar; alt komisyonumuzla ilgili kısa bir bilgilendirme yaptım, şimdi toplantımızın gündemine geçiyorum.

Alt komisyonumuz bugünkü toplantısında konumuzla ilgili olarak kurum ve kuruluşlarımızın temsilcilerini dinleyecek ve çözüm önerilerini tartışacaktır. Toplantıya katılan kurumlar ve temsilcileri şunlardır: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından Daire Başkanı Yılmaz Kılavuz, makine mühendisi Ethem Haktanıyan, Maliye Bakanlığından Gelir İdaresi Başkanlığı Şube Müdürü Şule Bayram, TÜVTÜRK Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Kemal Ören, Genel Müdür Yardımcısı Emre Büyükkalfa.

Şimdi, konunun doğrudan muhatabı olan TÜVTÜRK yetkililerine söz vermek istiyorum.

Sayın Genel Müdürüm, buyursunlar.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Sayın Başkanım, öncelikle, bir iki bilgi vermek istiyorum TÜVTÜRK’ün yaptığı işle ilgili. Bildiğiniz üzere, TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonları özelleştirme yoluyla devletin sahip olduğu, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının sahip olduğu imtiyazı yirmi yıllığına bir özel sektör şirketine devretmesi ve Türkiye’deki muayenelerin bu yolla yapılmasını sağlamasına dönük bir imtiyaz sözleşmesi imzalayarak faaliyette bulunan bir şirket. Bu şirketin gelirleri bir paylaşım esasına tabi. Bu, ilk on yıl için yüzde 40’ı, ikinci on yıl için yüzde 50’si araç muayene ücretlerinin devletimize doğrudan aktarılan rakamlar ve ilk on yıl için yüzde 60’ı ve yüzde 50’si de ikinci on yıl için, TÜVTÜRK’e kalan rakamlardır. Dolayısıyla bir gelir paylaşım modeliyle çalışmaktadır ve bu gelir paylaşım modelinin devlet payı ve katkısı tamamen devlet adına kurumumuzca tahsil edilip Maliyeye aktarılmaktadır, hazineye aktarılmaktadır.

Bunun yanı sıra, sadece, tabii, bu yüzde 50 paylaşım modeli değil, araç muayene istasyonlarında tahsis edilen, ayrıca gecikme cezaları ve diğer ücretler de vardır ki bunların yüzde 100’ü Maliye Bakanlığı adına tahsis edilip ilgili daireye hemen ödenmektedir. Dolayısıyla, olaya böyle baktığımızda,

bir paylaşım modeli ve gelirin tek taraflı bir şirkette kalmadığı zaten gözükecektir. Diğer yandan, TÜVTÜRK'ün uyguladığı ücretler, TÜVTÜRK bir özel sektör şirketi gibi fiyatlarını kendisi belirlememekte, gene imtiyaz sözleşmesinde konu edilen şartlarla ücretler belirlenmekte ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız her yıl yeniden değerlendirme oranı kadar bu ücretleri artırmakta ve geriye yuvarlamaktadır. Dolayısıyla, normalde araç muayene ücretlerinde bir küsurat veya kırıklı rakam yoktur. Hemen ben size şöyle bir örnek vereyim: Otobüs, kamyon, çekici ve tanker ücreti 219 liradır, kuruşsuz. Bu sene için, 2016 için tespit edilmiş rakam. Otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı taşıt, arazi taşıtı, römork ve yarı römorklu için 162 liradır; yuvarlak rakamdır. Traktör, motosiklet, motorlu bisikletler için de 83 liradır. Ancak, bu net ücret miktarlarının üzerine katma değer vergisi de yüzde 18 hesaplandığında küsuratlı rakamlara ulaşılmaktadır. Yani, gene sırasıyla sayarsam: 219 lira, KDV'li ücreti 258 lira 42 kuruş, 162 liralık ücretin KDV tutarı 191 lira 16 kuruş, 83 liralık ücretin de 97 lira 94 kuruş olmaktadır. Dolayısıyla küsurat tamamen KDV'den kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra, sadece bunu KDV'yle de, katma değer vergisiyle de ilişkilendirmek yanlış olacaktır çünkü gelen vatandaşlarımızın büyük bir kısmı da gecikme cezasını bizzat istasyonlarda ödemektedir günlük olarak. Dolayısıyla, bu gecikme cezaları da küsuratlı hesaplandığı zaman genellikle küsuratlı olmaktadır. Bunun herhangi bir şekilde önceden, özellikle gecikme cezalarının, tespit edilebilmesi, belirlenmesi de mümkün değildir çünkü istasyona gelen araç sahibinin geldiği günle bir önceki muayenesi arasındaki gün ve zaman esas alınarak hesaplanan gecikme ücretleridir ve genellikle de küsuratlı sonuçlara ulaşmaktadır. Dolayısıyla, bunun için de yapılabilecek, gecikme cezaları için de, yuvarlak rakamları iblağ etmek gibi bir şey elde etmek mümkün değildir.

Hemen biraz da şeylerden örnek vereyim ben size, bu yapılan muayenelerden. Bizim faaliyete geçtiğimiz 2008'den bu yana -2016'da tahmini 8 milyon 408 bin olacağını düşünerek koyuyorum- 55 milyon 278 bin 356 araç muayene edilmiş olacaktır. 2016 yılı sonunda 55 milyon 278 bin 356 araç. Buradan hazineye devreden rakam, gene 2016 sonu itibarıyla, 2 milyar 859 milyon 913 bin 505 lira olacaktır. İlave ücretler dediğimiz bu gecikme cezaları gibi ücretlerin toplamı da 2016 sonunda 982 milyon 315 bin 552 lira olacaktır. Yani, şunu anlatmaya çalışıyorum: Yaklaşık 4 milyar liralık bir rakam bu geçtiğimiz dokuz sene içinde doğrudan hazine adına ve Maliye Bakanlığına adına tahsil edilerek doğrudan devlete aktarılmıştır. Burada kurumumuzun bundan aldığı herhangi bir komisyon, herhangi bir paylaşım modeli değildir. Bu tamamen devletle imtiyaz sözleşmemiz kapsamındaki paylaşım modelinden kaynaklanmaktadır.

Gene, tabii, bu arada şunu da belirtmek isterim: Bugüne kadar yapılan 55 milyon 278 bin 356 muayeneden de şu anda elimizdeki tek şikâyet dilekçesi budur. Dokuz sene içindeki tek şikâyet dilekçesi budur. Bize intikal etmiş veya Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımıza da bu konuda intikal etmiş materyal, herhangi bir şikâyet de bu dilekçenin dışında mevcut değildir. Bu vatandaşımıza daha önce, ombudsmanlık vasıtasıyla, mart ayında da ombudsmanlığa başvurmuş, oradan gelen dilekçeye de gene yazılı cevap verilmiş, ancak daha sonra Meclise müracaat ederek, dilekçe vererek bu konunun incelenmesini istemiştir.

Şimdi, buradaki taleplerde, orada bize gönderdiğiniz yazıdan benim incelediğim taleplerde “kredi kartı veya banka hesap havalesi” denmektedir. İkisinde de şu tür güçlükler vardır: Bildiğiniz üzere kredi kartı, bir komisyon tahsil edilerek bankalar tarafından kurumlara verilen komisyon karşılığı bir tahsilat yöntemidir diyeyim. Dolayısıyla, bugün şu rakamları gündeme getirsek yani 4 milyar liranın, bugüne kadar hazineye devredilen tutarın yüzde 2'sini hesaplırsak -nasıl bir komisyon tutarı olacağı da, en az yüzde 2 almaktadır, yüzde 2'yle 4 arasında değişir bu komisyonlar- farklı bir yere gider. Bunun yanı sıra şunu da hemen izah etmek isterim: Araç muayene sistemi sadece bizim işletmeyi aldığımız dönemde nakit tahsilatla işlememektedir. 2008 yılı öncesinde Karayolları tarafından araç muayeneleri yapılırken de tamamen nakit işleyen bir sistem, kredi kartıyla işlemeyen bir sistemdir. Yani, Türkiye'de,

halkın bu sisteme gelip nakit ödeme yapacağını bildiği bir sistemdir. Ha, para üstü konusunda, dediğim gibi, elimizdeki tek şikâyet bu dilekçedir. Bankalarla yaptığımız özel anlaşmalarla bütün Türkiye’de, hem istasyonlarda biriken... Güvenlik nedeniyle de vardır bunlar Hakkâri’den Edirne’ye, Kars’tan Muğla’ya kadar bütün Türkiye’de yapılan araç muayene istasyonlarında zaten bankalarımız hem paranın tahsilatı için istasyonlarımıza gidip oradaki paraları almakta hem de her akşam yeterince bozuk para götürmektedir.

Şuralarda zaman zaman sıkıntı olmaktadır, onu da hemen belirtmek isterim: Türkiye’de, maalesef, 1 kuruş bulunmamaktadır. 1 kuruşun bulunmama nedeni de 1 kuruşun metal değerinin para değerinden fazla olmasıdır. Maalesef hurdacılar tarafından 1 kuruşlar toplanıp, eritilip metal olarak kullanılmaktadır Türkiye’de. Bu nedenle de bankalar da maalesef bize 1 kuruş temininde zorluk yaşamaktadır. Biz de, şayet para üstü 4 kuruşsa onun yerine 5 kuruş, 3 kuruşsa 5 kuruş vermek şeklinde bu problemi çözmeye çalışıyoruz. Burada, bizim vatandaşımızın dilekçesi karşılığında yapılabilecek, bence, en akla uygun yöntem, KDV dâhil tutarın yuvarlanması olacaktır diye düşünüyorum. Yani, bizim araç muayene ücretimiz yuvarlak hesaplanmaktadır, küsuratsız ama üstüne yüzde 18 KDV hesaplanınca bir küsurata ulaşmaktadır. Bu rakam araç muayene ücreti hesaplandıktan sonra da üstüne yüzde 18 konulur, o rakam şayet yuvarlanırsa vatandaşlarımızın ödeyeceği tutar da yuvarlak bir rakam olacaktır. Dediğim gibi, bizim ücretimiz 219 liradır şu anda, otobüs, kamyon için, ama KDV’li ücreti 258 lira 42 kuruşa gelmektedir.

BAŞKAN – Çalışanları nasıl kontrol ediyorsunuz bu konuda?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Tüm istasyonlarımız, -zaten Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın da talimatıdır o, bizim normal yazıdır- hepsi kamera sistemleriyle incelenmektedir. Şu anda yaklaşık 3.500 kişi çalışmaktadır TÜVTÜRK istasyonlarında. Bu 3.500 kişinin içinde zaman zaman, tabii ki, suistimal yapanlar olmaktadır, onların da iş akitlerini feshetmek suretiyle, bu tür suistimal olaylarında, idare etmeye çalışıyoruz. Ama bunun, tabii, Sayın Başkanım, 3.500 kişinin içinde yaklaşık bunun 2.700 kişisi teknisyendir, büyükçe bir kısmı istasyonlarda çalışan müşteri kabul görevlileridir -ki para tahsilatını müşteri kabul görevlileri yapar ve onlar öder- dolayısıyla, burada ancak disiplin yöntemleriyle insanlar için tedbir alınabilmektedir. Bu nedenlerle, kameralı takiplerimiz, gerek Ulaştırma, Denizcilik, Haberleşme Bakanlığımızın denetimleri gerekse Türk Akreditasyon Kurumunun denetimleri, bizim denetimlerimiz sonucunda tespit edilen, kamerayla izlenenler olursa bunların iş akdi feshedilmektedir. Arzu ederseniz, bugüne kadar bu nedenlerle iş akdi fesholan kişilerin sayısını da gönderebiliriz ama zaten şu anda çok materyal bir konu olmadığını da elimizdeki tek şikâyet dilekçesinin bu olmasından -yani 55 milyon muayene sonucunda bize intikal etmiş ya da bilemiyorum Ulaştırma, Denizcilik, Haberleşme Bakanlığımıza intikal etmiş ne kadar vardır ama olduğunu da çok da zannetmiyorum- materyal bir konu da değildir diye düşünüyorum ama başka bana sormak istediğiniz bir şey varsa onları da...

BAŞKAN – Ne kadar bir rakamdır sizce tahminen? Öyle bir rakamdan da bahsedilmiyor değil mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Yok, Sayın Başkanım.

Yani bir rakam... Benim hatırladığım, şöyle...

BAŞKAN – “20 milyon araç var.” diyor.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – 20 milyon araç vardır Sayın Başkanım, bu sene biz 8,5 milyon araç muayenesi yapacağız, 8,5 milyon. Bu muayene tekrarıyla 14...

BAŞKAN – Birçok insan da parasıyla gider, bozuk parasıyla gider, bozdurur gelir ya da.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Hepsi bozuk parasıyla gidiyor.

Zaten bu işin büyük bir çoğunluğu...

BAŞKAN – Ama çalışanı takip edemezsiniz bu dediğiniz şekilde.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Kamera takibi...

BAŞKAN – Kamerayla da takip edemezsiniz.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Şikâyet olursa, kamera takibinden geriye dönüp...

BAŞKAN – Para hususunu takip edemezsiniz.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Başkanım, hepsi şeyin üstündedir yani bire bir yaptığı işlemi HD kameralarla, “high definition” kameralarla hepsinin üzerinde, çalışan MKG’lerin hepsinin üzerinde kamera vardır, şikâyet geldiği takdirde, geriye dönük altı ay saklama kuralımız vardır bizim, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızın koyduğu kural odur. Altı ay kameralar kayıtlıdır, altı ay içinde gelen şikâyetlerde geriye dönüp bakarız. Ama bu vatandaşımızın bizzat verdiği bir isim ya da hangi istasyonda, nerede parayı alamadığı gibi bir bilgi de bizde maalesef yok. Bizim bilgimiz, ombudsmanlıktan bir yazı gelmiştir, onu değerlendirdik, cevap verdik. Bir de sizin Sayın Başkanlığımızda kurulmuş bu kurulda konuyu anlatalım istedik.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun Sayın Genel Müdürüm.

Sizin ekleyeceğiniz bir şey var mı?

OSMAN MESTEN (Bursa) – Yok, gayet açık, her şey ortada.

BAŞKAN - Sayın Vekilim, hoş geldiniz bu arada.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Hoş bulduk.

BAŞKAN – Muayene edilen aracın ücretinin kredi kartıyla tahsili mümkün değil, nakit veriliyor ücretler. Fakat küsuratlı rakamlar olduğu için para üstünün bazen verilemediği...

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Yani, tabii, bu dilekçe gelince bana da ilginç geldi.

Peki, araç cinslerine göre fiyatlar belli değil mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Belli Sayın Vekilim.

Şimdi, bizim otobüs, kamyon, çekici ve tankerlerde 219 lira artı KDV; otomobil, minibüs, kamyonet, özel amaçlı arazi taşıtı, römork ve yarı römorklara 162 Türk lirası artı KDV; traktör – römorklu, römorksuz- motosiklet ve motorlu bisiklette de 83 lira artı KDV’dir.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Sonradan araç sahibi oraya gittiği zaman ilave bakımlardan çıkabilecek fiyat artışları oluyor mu?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Bizim bakım yapmamız yasaktır Sayın Vekilim, biz orada hiçbir şey yapamayız.

BAŞKAN – Yok efendim, ceza ödüyorlar bazen, borç yoktur, değil mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Evet, Sayın Başkanım, sadece eksikler tespit ediliyor.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Bakım vesaire sanayiye gidiyor.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Kusurlarına bakılıyor.

BAŞKAN – Mesela, MTV borcu çıkıyor, o anda onu ödemek durumunda kalıyor gibi.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Evet, onları tahsil ediyoruz. Ki işleyen bir sistemimiz de vardır Sayın Vekilim. Bizim bir randevu sistemimiz var, şu anda Türkiye’deki istasyonların yaklaşık yüzde 90’ı randevuludur. O randevu sisteminde 2 tane ön koşulumuz vardır bizim muayene için: Bir, bütün vergi cezalarının veya trafik cezalarının ödenmiş olması koşulu vardır. İkincisi

de trafik sigortasına sahip olması koşulu vardır. Bu koşullar olmadan biz randevu da vermiyoruz. Yani, şu anda sistemimize girdiğinizde, aracın plakasını ve bilgilerinizi girdiğinizde sistem “Aracın vergi borcu vardır.” diye doğrudan Maliye Bakanlığına “gib.gov.tr”nin sayfasına yönlendirmektedir oradan tahsilat, ödeme yapabilsin diye. Diğer taraftan, trafik sigortası yoksa randevu verilmemektedir. O da trafik sigortası için bir “broker” şirkete yönlendirilmektedir.

Dolayısıyla, her ihtimalde, gelirken müşterinin aslında vergi cezası olduğunu randevu alamadığı için bilmesi gerekiyor ya da trafik sigortası yoksa trafik sigortası olmadığını da biliyor çünkü sistemimiz randevuyu alırken uyarıyor. Bizim, her yerde, artı hem o randevu aldığı sitede hem bütün istasyonlarımızda, çok görülür, büyük puntolarla muayene ücretleri de yazılmaktadır yani oraya gelirken KDV dâhil ne kadar muayene ücreti ödeyeceğini de biliyor. Şudur o istasyonlarda görülen, astığımız tablolarda. Bakın, burada yazıyor: Otobüs, kamyon 258 lira 42 kuruş.

BÜLENT ÖZ (Çanakakale) – Onu soruyorum, evet.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Otomobil, minibüs, kamyonet 191 lira 16 kuruş. Hem İnternet sitemizde randevu alırken bunları görür bütün müşterilerimiz hem de istasyonda panolarda asılıdır bunlar.

BAŞKAN – MTV borcu olan nereye yatırabiliyor muayene istasyonunda? Bankaya gidiyor.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Bizim kasadan alıyorlar.

BAŞKAN – Alıyorlar mı?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – MTV borcu değil, gecikme cezası. Şehre gidiyor, vergi dairesine ya da bankaya gidiyor. Tabii onu biliyor vatandaş.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Başkanım, bununla ilgili bir bilgi vereyim.

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – MTV’lerin ödemeleriyle ilgili olarak az önce aslında beyefendi de söyledi, bizim “gib.gov.tr” üzerinden kredi kartıyla ödeme imkânı da var. Eğer muayene istasyonlarında bizim sayfamızda, yani bilgisayar aracılığıyla bağlanıp kredi kartıyla kişi aynı zamanda motorlu taşıtlar vergisini, trafik para cezasını ödeyebilir.

BAŞKAN – Orada ödeyebiliyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Evet, ödeyebilir. Ama orada kendisi ödemeyi yapıyor çünkü kurumun herhangi bir şekilde motorlu taşıtlar vergisi ile trafik para cezasını tahsil etme yetkisi olmadığı için şu anda elimizdeki mevcut İnternet ağıyla kredi kartını kullanmak suretiyle ödeyebiliyor.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi, burada, kredi kartı POS cihazı olmalı, olabilmeli -ama anlattınız onu- ya da bu küsuratlar tamamlanmalı, KDV dâhil şeklinde hesaplanmalı. Başka bir öneri gözüküyor şu anda.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Başkanım, şöyle bir sıkıntı var orada da: Yani, tabii, KDV yuvarlanarak bizim... Kanunda da diyor ki: “Muayene ücreti Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından belirlenir.” Dolayısıyla, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız sayet... Sayın Başkanım, yanlış bir tabir kullanırsam siz düzeltin lütfen.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM, KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Muayene ücretleri kanunla belirleniyor. Ancak Bakanlar Kurulunun yetkisiyle belli bir oranda, yüzde 20’ye kadar artırılma veya eksiltileme imkânı var Sayın Başkan.

Burada, Kemal Bey'in bahsettiği hususlar gerçekleri yansıtıyor zaten. Birkaç şeyi ilave edebilmem mümkün müsaadenizle.

Bu imtiyaz sözleşmesi imzalandıktan sonra, başlangıçta biraz bu konuyla ilgili çok şikâyet geldi ama artık, dediği gibi Kemal Bey'in, şikâyet de gelmemeye başladı. İşte, bir, son zamanlarda elimize ulaşan tek şikâyet budur. Bununla ilgili tedbirleri de alıyoruz. Fakat bu muayene ücretlerinin küsuratlı çıkmasının sebebi, 2918 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde geçen muayene ücretleriyle ilgili husustur. Burada, muayene ücretleri katma değer vergisi hariç olarak belirlenmiş olup Bakanlığımızca veya TÜVTÜRK tarafından alınan ücretlerde normal olarak herhangi bir kuruluşlu hesap çıkmamaktadır. Madeni para olarak en fazla 1 lira veya 4 tane madenî para verilebilme imkânı var. Fakat KDV hesabı işin içine katıldığında kuruluşlar ortaya çıkıyor. Bunun çözümü olarak bir de tabii yüzde 5'lik gecikme cezası Sayın Başkanım. Bu yüzde 5'lik gecikme cezasıyla ilgili bizim Maliye Bakanlığıyla çok yazışmalarımız da oldu. Bu gecikme cezalarının tamamen kaldırılması gerektiği yönünde de bir kanaatimiz var Bakanlık olarak. Onun yerine trafik cezası zaten uygulanıyor. Yani muayenesini geciktiren insanlara, yolda yakalandığı zaman trafik cezası uygulanmakta. O ceza miktarı biraz artırılarak bu gecikme cezasının hem muayene istasyonlarında bir iş yükü oluşturduğu hem de bu gibi şikâyetlere, anlaşmazlıklara neden olduğu için bu gecikme cezasının kaldırılması yönünde taleplerimiz de oldu. Fakat Maliye Bakanlığımız kendi gerekçelerini bize sunarak bunun uygun olmadığını bize söylediler.

Bu yüzde 5'lik gecikme cezası ve KDV nedeniyle oluşan bu kuruluşlu sistemin çözümü için şu anda POS cihazlarının haricinde tek imkân katma değer vergisi uygulandıktan sonra bir yuvarlama yapılabilir mi, Maliye Bakanlığımızın bunu artık bir neticeye vardırması gerekiyor. Onun dışında da POS cihazıyla ilgili, tabii, bu bir özel şirket olduğu için, imtiyaz sözleşmelerinde de öyle bir yükümlülük uygulanmamış. O komisyon değerlerini ödeyeceği zaman Bakanlığın aldığı ücretleri de veya Hazinesinin aldığı ücretlerin komisyonunu da ödemiş olacak kendi ücretlerinin yanı sıra. Böyle bir şeyi biz yasal olarak zaten dayatamıyoruz ama kuruluşlarla ilgili, her yaptığımız toplantıda, her sene bu toplantılarda mutlaka uyarıyoruz. Vatandaşlarımızın şikâyeti geldiği zaman, Sayın Başkanım, zaten biz yaptığımız denetimlerde gerekli cezai işlemleri de incelemek suretiyle uyguluyoruz.

Akreditasyon Kurumuna akredite olma zorunluluğu var TÜVTÜRK'ün. Akreditasyon Kurumu, kendisi zaten gerekli incelemeleri yapıyor. Bir de bizim bu sistemimiz alt işleticiler vasıtasıyla yürütüldüğü için TÜVTÜRK'ün kendi denetimi de var. Yani 3 denetim mekanizması var, hem TÜVTÜRK denetliyor bu işleticileri hem Akreditasyon Kurumu denetliyor sürekli olarak hem de Bakanlığımız denetliyor. Burada, yani, Bakanlığımızca bu konunun çözümüyle ilgili olarak yapılabilecek bir şey yok gibi gözüküyor yasal mevzuat çerçevesinde. Belki Maliye Bakanlığı bir şey yapabilir mi, onu bilmiyorum yani bu küsuratın ortadan kaldırılması için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir şey söyleyeceğim, TÜVTÜRK dışında muayene Türkiye'de yapılmıyor değil mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Şimdi, şöyle söyleyeyim Başkanım: Aslında, Türkiye 2 bölge, Türkiye kuzey ve güney olarak ihaleye yani imtiyaz sözleşmesinin özelleştirmesi 2 ayrı ihale hâlinde yapıldı, kuzey ve güney. Bu kuzey ve güney ihalelerine o dönemde giren olmadı. Dolayısıyla, biz hem kuzeyi hem güneyi almak suretiyle şu anda Türkiye'de monopol olarak bu işi yapıyoruz. Yani kuzey, güney 2 ayrı şirkettir ama 2 ayrı şirketin de yönetimleri Alman TÜV SÜD, İngiliz Bridgepoint ve Türkiye'de Doğu Grubu tarafından, hissedarlığında, hepsinin yüzde 33 hissesiyle kurulmuş şirketlerle TÜVTÜRK Kuzey ve TÜVTÜRK Güney diye 2 şirketle yönetilmektedir.

BAŞKAN – Yani, bugün Türkiye'de muayene olan araçlar 100 lira para ödediler TÜVTÜRK'e. Bugün 100 lira girdi kasanıza, bu 100 liranın kaçısı sizin, kaçısı devletin?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – 7 lirası TÜVTÜRK’ün yönetiminindir, 53 lirası alt yüklenicininindir.

BAŞKAN – Kim o? Yani illerde bu işi yapanların.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Evet, bayi sistemi gibi çalışır. Alt yükleniciler var. Türkiye’de 47 tane alt yüklenici var. Belli iller onlara verilmiştir. 2027’ye kadar bütün bu illerdeki araç muayene hizmetini onlar veriyor. Biz onları denetleriz. 47 alt yüklenici var. Yönetim şirkettir TÜVTÜRK. Dolayısıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının da muhatap aldığı, ihaleyi alan, imtiyaz sözleşmesine şu anda sahip olan kurum bu yönetim şirketleri, 2 tane yönetim şirketi. Ama bu yönetim şirketleri Türkiye genelinde muayeneleri alt işleticilere devretmiştir. Onlara da gelirin yüzde 53’ünü yani 100 liranın 53 lirasını o işleticilere devreder.

BAŞKAN – 60 lira, kaldı 40 lira.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – 40 lirasını devlete verir, 7 lirasını da TÜVTÜRK yönetim şirketi alır.

Dolayısıyla, sadece 7 lirasını alıyor olması şunun için de çok önemli: Bizim, herhangi bir şekilde kredi kartı uygulaması yapmamız, bu şekilde bir gelir paylaşımı modeline sahip olan bir sistemde çok mümkün değil çünkü kredi kartları dediğiniz zaman, yüzde 2 ile 4 arasında değişen komisyonlar uygulamaktadır bankalar. Yani, bizim bu seneki -gecikme cezalarını katmıyorum- araç muayenesinden tahsil edeceğimiz toplam tutar 1 milyar 375 milyon lira gibi bir rakamdır yani eski parayla 1 katrilyon 375 trilyon gibi bir rakam. Bu rakamın içinden kredi kartını yüzde 2’yle bile yapsak 27 milyon 500 bin lira gibi minimum maliyeti olmaktadır şirkete. Dolayısıyla, bu 27 milyon 500 bin lirayı da ne yazık ki kamuyla paylaşma imkânımız yoktur gider olarak, oradan kesme imkânımız yoktur. Alt 47 yükleniciyi ikna etme imkanımız da çok fazla bulunmamaktadır. Nedeni de şudur onun: Bu, Türkiye’deki araç muayene hizmetinin verildiği yıllardan bugüne kadar nakit olarak işleyen bir sistemdir. Dolayısıyla, bu ihaleye girerken de sistemin ihalesine giren tüm imtiyaz uygulayıcıları, şu anda biz yönetim olmak üzere alt yükleniciler de bunun nakit bir sistem olduğunu öngörerek ve fizibilitesini ona göre yaparak bu ihaleye girmiştir. Yılda 27 milyon dediğiniz rakam yani on yıllığına hesaplırsanız ve bunun yeniden değerlendirme oranıyla da artacağını düşünürseniz 300-400 milyon gibi bir rakama tekabül eder illerde. Bu da hakikaten bankaları zengin etmekten başka bir işe yaramayacaktır yani.

BAŞKAN – Mesela, bizim bölgede bu işi Reysaş yapıyor, değil mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Evet.

BAŞKAN – Siz onlara da... Bölge bölge birilerine veriyorsunuz bu işleri.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Tabii.

Yani, Türkiye’de Ankara mesela bir bölgedir; Konya, Niğde, Afyon, orası bir bölgedir; İzmir, Aydın, Denizli, Manisa bir bölgemizdir; Balıkesir civarı bir bölgedir. Birçok yer var. Bunun yanı sıra belli yerlerde de bizim desteğimizle... Tabii, çok zor koşullar da var, Türkiye’nin her yerinde çok kolay da değil. Şimdi, Şırnak’ta, Hakkâri’de, işte, Yüksekova ilçemiz il oluyor şimdi, Yüksekova’da açacağımız bir istasyon var, Tunceli’de, Nusaybin’de, bunların hepsinde istasyonlarımız var ve o istasyonlarda hakikaten, gerçekten çok ucu ucuna da yapılan bir iştir bu.

Diyeceksiniz ki: Ticari şeyi yoksa niye yapıyorsunuz? Ticari şeyi var tabii, gelirleri, ticari tarafı da var bu işin. Zaten onun için girilmiş, alınmış bir ihale, yapılmış bir ihale. Ama dediğim gibi, çok büyük rakamlara, kredi kartı özellikle, bir paylaşım modelinde yüzde 7 geliri olan yönetim için yüzde 2’ler, 3’ler çok ciddi rakamlara tekabül etmektedir.

OSMAN MESTEN (Bursa) – Başka bir öneri aklıma geldi benim de.

BAŞKAN – Buyurun.

OSMAN MESTEN (Bursa) – “Gelir İdaresi Başkanlığının nasıl olsa İnternet üzerinden ödeme imkânı var.” dedi hanımefendi. Ben de biliyorum, zaman zaman kullandığımız, serbest çalıştığımız dönemde. Şöyle bir şey olabilir: İstasyonlarda İnternet hizmeti veren bir birim olsa eğer kredi kartıyla ödemek istiyorsa bu kısmını nakit, KDV kısmını ve diğer cezaî kısımları, MTV vesaire kısımlarını da oradan ödeme gibi bir şey olabilir mi yani?

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Şimdi, öncelikle, evet, bizim İnternet sitemizden belli alacakların ödenmesi mümkün. Bunlar neler yalnız? Bunlar sınırlı alacaklar. Bunlar MTV, TPC gibi küçük tutarlı alacaklar. Çünkü yüksek tutarlı alacaklar... Şöyle izah edeyim isterseniz: Bir MTV veya TPC’yi kredi kartıyla tahsil ettiğimiz zaman bankalar bunu bize yirmi gün sonra aktarıyorlar ki bu yirmi günde bile bankaların bize bu yirmi günün artırılması noktasında talepleri oluyor. Yirmi gün hazineye geç para intikal ediyor. Şu anda tahsis ettiğimiz alacaklar genel olarak küçük tutarlar olacaklar. Gelir vergisi, kurumlar vergisi, KDV, ÖTV gibi alacakların kredi kartıyla tahsili noktasında şu anda mümkün değil. İleriki dönemde olabilir mi? Tabii ki, başkanlığın çalışmaları, değerlendirmeleri kapsamında olabilir.

Bir de şöyle bir şey var: Faturanın bir kısmının kredi kartıyla, bir kısmının peşin olarak tahsili mümkün değildir. Çünkü bunu ödeyip ödemediğini bilemezsiniz. Aynı anda kişi nakit olarak ödeme yapmıştır. Siz gidip kredi kartınızla ödeyin, sonrasında GİB bana bu bilgili mesajla dönsün ödendi diye. Biz burada kişiyi bekletmiş oluruz. Burada şöyle bir şey mümkün olabilir belki: Kişiye komisyonu kendisinin ödemesi şartıyla kredi kartıyla ödeyin diyebiliriz ama burada da 2 lira, 3 liralara belki kişi muhatap olacak. Ödeyeceği cebinden belki fazla, o sırada 50 kuruştan daha küçük bir fazlalık ödemişken bu sefer 2 liralara, 3 liralara karşılaşacak.

Bir de -tutanakta sadece düzeltmek amacıyla söyleyeyim- beyefendinin de söylediği gibi, evet, biz paylar alıyoruz. İlk üç yıl yüzde 30’unu, sonraki yedi yıl yüzde 40’ını alıyoruz, ondan sonra da yüzde 50’sini alıyoruz. Bu paylara da baktığımız zaman, kanunda “Hasılatın dolayı işletici elde ettiği hasılatı, izleyen ayın yedinci günü akşamına kadar bildirir.” diyor. Şimdi, buradaki “hasılat” kavramının içerisine eğer kredi kartı da girerse kredi kartından dolayı ödenmesi gereken komisyonlar dâhil olacak mı, olmayacak mı konusu gündeme gelecektir. Şu anda benim net olarak burada bu komisyon giderleri de düşüldükten sonraki kısım üzerinden bir para aktarılacaktır deme şansım yok. Belki de biz bunu kurum olarak değerlendirdiğimiz zaman diyeceğiz ki: Bu sizin yapmış olduğunuz hizmetin bir gerekçesidir. Biz bedel + KDV neyse oradaki elde edilen hasılatın üzerinden bir aktarım talebinde de bulunmak isteriz. Çünkü normalde komisyon almazlarsa yaklaşık kırk-kırk beş gün sonra para intikal ediyor. Yani siz işlemi gerçekleştiriyorsunuz, komisyon almazsanız -genel uygulamada böyledir çünkü ödeme noktasında- kırk gün sonra TÜVTÜRK’ün hebasına intikal eder ki kırk gün o tutardan değerlendiremeyecek veya işletemeyecek.

Şu andaki sistematikte bu KDV’lerle birlikte dâhil olan tutarların, küsuratların yuvarlanması diye mevzuatımızda bir düzenleme yok. Bu şu demek olur: Bizim her türlü mal alışverişlerimizde KDV’li tutarların bir üst rakama yuvarlanması anlamına gelir ki böyle bir şey mümkün değil. Yani o KDV’ye bizim bunu yuvarlamamız diye bir şey söz konusu değil. Ha, özel bir düzenleme yapılar kanunda, denir ki: “KDV dâhil tutar yuvarlanır.”, o zaman tabii ki yuvarlanır buna münhasır olmak üzere.

Bunun dışında herhangi bir şekilde... Evet, yüzde 5 zamlar var, o yüzde 5 zamlar da hazineye doğrudan intikal ediyor. Onların zaten doğrudan intikal etmesi gerekiyor. Orada bir hasılat söz konusu değil. Bakın, şöyle bir şey var: Örnek verdi, 219 lira, 258; yaklaşık 260 lira diyelim. Üç ay gecikti, 260 üzerinden yüzde 15 bir de zam alıyorum. 260’ın yüzde 15’i ne kadara tekabül ediyor? Atıyorum, şu anda hesaplama yapmıyorum, 10 liraya tekabül etti ya da 12 liraya tekabül etti. 260 + 12 lira, 272

lira. 272 üzerinden kredi kartıyla işlemi gerçekleştirdik diyelim ki. 272 üzerinden bir de komisyon alındı 3 lira. Ben 12 lirayı net isterim zaten, onda bir tartışma söz konusu değil. O yüzde 5 bana direkt gelecek çünkü kanundaki hüküm yüzde 5'lerin doğrudan aktarılması. Diğer kısım, "hasılat" kavramı çok net değil. "Hasılat" kavramının içerisinde bu komisyon tutarları düşülüp de mi aktarılır, düşülmeden mi dikkate alınır noktası tartışılabilir bir durum ama yüzde 5'lerle ilgili kısımda herhangi bir şekilde kurumun katlanmış olduğu bir komisyonu bizim kabullenmemiz söz konusu değil, yüzde 5'leri doğrudan aktaracaklar çünkü.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Sıkıntı burada zaten Sayın Başkanım. Yani bizim bugüne kadar bu uygulamaya geçemememizin temel nedenlerinden de biri mesela 2016 sonunda 4 milyar lirayı biz devlete transfer etmiş olacağız. Şayet buna kredi kartı yüzde 2 komisyonla, hiçbir şeysiz yüzde 2 komisyonla yapmış olursa 80 milyon liralık bir maliyeti olacaktır bu işin. Yani burada, açıkçası, şöyle söyleyeyim: 1 kuruş, 2 kuruş -vatandaşımız yazmış tabii, çok büyük rakam- çok büyük rakamlar etmez. Yani düşünürseniz 8,5 milyonla 1 kuruş, 2 kuruş çarpsak 160 bin lira para eder yani yıllık büyüklükler içinde... Tabii, belki vatandaşımıza... Bilemiyorum, nerede oldu olay. Bilsek, onu şöyleseydi hemen incelerdik, gereğini de yapardık. Fazla bile veriyoruz.

BAŞKAN – Karabük'ten yazmış.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Ve şunu da hemen ifade etmek isterim: Ben eski banka müfettişi olduğum için de kasa konusunda çok kendi hassasiyetlerim de var. Dolayısıyla her gün kasa istasyon amirlerimizin denetiminde verilir, akşam da sayılarak ve mutabakat yapılarak kasalar öyle alınır içeri. Her sabah bizim müşteri kamu görevlilerimiz o kasayı içeriden, ana kasadan alır, işine başlar, akşam da sayılarak ana kasaya devreder. Böyle bir denetim sistemimiz var. Zaman zaman kendi finans departmanımızdan -bütün istasyonlarımıza vardır- sürpriz sayımlarla ana kasaların kontrolünü de yaparız giren çıkan rakamlarla ilgili. Ama dediğim gibi, tabii, münferit...

BAŞKAN – Yurt dışından örnek verebilir misiniz, Batı'dan bir örnek verebilir misiniz, Avrupa'da falan...

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Yapmıyorlar Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu şekilde mi?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Kasada bir denetim yapmıyorlar onlar, şikâyet gelirse...

BAŞKAN – Nakit, bu şekilde mi, ödemeler de mi böyle?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Nakit, orada da nakit. Zaten Almanya'da normal alışveriş merkezlerinde bile kredi kartı kullanamıyorsunuz. Oralarda para kartlar falan var, doğrudan para kartla tahsilat yapılıyor falan. Ama Türkiye'de bir para kart uygulaması yok. Aslında vatandaşımızın isteği, belki bir sonraki adımda diyecek ki "Bunu taksitli de yapalım, biz bu parayı taksitle ödeyelim." Yani dolayısıyla bunun arka tarafında bu rakamlarla yani 8,5 milyon aracın muayenesi -ki muayene tekrarlarıyla bu 13-14 milyonlara çıkıyor yılda, yapılan muayene istasyonlarımızda- çok ciddi, çok şey bir rakama geliyor ve demin hanımefendinin de belirttiği gibi bunu herhangi bir şekilde bizim kamu otoritesine yansıtmaya şansımız da yok.

Şimdi, çok güzel bir noktaya değindi aslında, kırk gün sonra banka bize bunu geçerse Maliye beklemiyor ki bizden onları... Takip eden ilk haftası alıyor. Yani bizim bir de artı o parayı finansman imkânı bulmamız lazım. Yani bankanın bize ödemediği parayı... Para alamayacağız çünkü, orada bloke kalacak.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Şayet komisyon almazsanız.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Yani, komisyonsuz yaparsak bu sefer faizle karşı karşıya kalacağız, faiz ödememiz gerekecek. Dolayısıyla sistemde, benim talebim şudur, çok nadir şikâyetlerdir bunlar. Dediğim gibi, son zamanlarda Bakanlığımıza da ulaşmış doğru dürüst bir şikâyet yok. Yani bir tane vatandaşımızın bundan çok mağdur olduğunu da zannetmiyorum. 3 kuruş-5 kuruş olabilir. Çünkü zaten rakam, paranın üstü verilmiştir. Ama ayrıca o konuyu da... Kendim bizzat ararım vatandaşımızı, ulaşırım da. Hangi istasyonda böyle bir şey yaşamışsa onu da öğreniriz. Bir mağduriyeti varsa da onu da gideririz diyeyim ama şu anda sistemimizde bu anlamda hiçbir sıkıntı gözükmemektedir. Zaten dediğim gibi, istasyonlarımızda... Hele ki şu andaki muayenenin yaklaşık yüzde 40'ı, 50'si de birtakım muameleciler tarafından yapılıyor. Yani istasyon civarında, özellikle büyük şehirlerde, Ankara, İstanbul, İzmir gibi şehirlerde bir de arada böyle muameleciler falan türemiş, onlar da bu işi yapıyorlar. Dolayısıyla bilerek geliyorlar. Hepsinin, müşterimizin çoğunun parası hazır geliyor. Biz de elimizden geldiğince bankalarımızda bozuk para bulundurarak sorunu çözmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Şimdi, bu kredi kartı meselesinde... Çanakkale'de 1995 yılında, Tekel özelleşmişti tüm Türkiye'de, Tekel toptan satışını almıştık. Tabii, hep nakit çalışıyor devlet, Tekel. Zaman içerisinde, 2000'li yıllardan sonra, biliyorsunuz, bir özelleştirme daha geçirdi Tekel ve oradan İngiliz-Amerikan ortaklığı bir firmaya satıldı. Sonra biz de satışlarımızı nakit yapıyorduk hep. Sonra bu firmalar on beş gün vadeye geçti. Ardından satışlarımızı kredi kartına çevireceksiniz dendi ve biz özel şirket olarak o komisyonu bankalara ödedik. Yani bugün... Oradan da hatta marketler de... Bugün bir bakkala gitsem ve bir paket sigara alsam bu kredi kartından geçirilebiliyor. Yani iş oralandan bir bakkal tek paket sigarayı kredi kartıyla satar duruma geldi.

Dolayısıyla yani böyle kredi kartıyla opsiyonlar olabiliyor. Tabii, gönül isterdi ki vatandaşlar hiç kredi kartına alışmasın ama böyle şeyler olabiliyor yani böyle opsiyonlar olabiliyor. Yani siz de, TÜVTÜRK de özel bir şirket olarak asıl vatandaşlara kolaylık olması açısından bu kredi kartı olayını belki değerlendirebilirsiniz.

BAŞKAN – Kuzey ile güneyi ayrı firmalar alsaydı belki rekabetten olabilirdi.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Belki rekabetten olabilirdi.

Bir de komisyonlar yüzde 4 falan değil sanırım, bilmiyorum benim ticaret yaptığım zamanlarda.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Yüzde 2 civarında.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Anlaşma yapıldığı zaman yüzde 1'lere kadar komisyon yapılabilir. Hatta bir ay ben parayı almayacağım dediğinizde bankadan, sizden hiç komisyon bile almıyor. Böyle opsiyonlar da olabiliyor. Bilmiyorum, bu da değerlendirilebilir ama tabii, gönül isterdi ki vatandaşlar hiç kredi kartına alışmasın. Arkasında da, dediğiniz gibi, taksitlendirme de belki gelebilir ama yani kredi kartıyla alakalı bugün özel şirketler vatandaşlarına bu hizmetlerden yararlandırıyor.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Çok katılıyorum Sayın Vekilim.

BAŞKAN – 1 liralık su bile artık kredi kartıyla alınabiliyor ama yani...

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Sayın Başkanım, şunu vurgulamaya çalışıyorum: Şimdi, TÜVTÜRK yönetim şirketinin zaten buradaki yeri yüzde 7 şu anda. Yani yüzde 7'nin toplam tutarı üzerinden devlete devredilen yüzde 40, alt yükleniciye yüzde 53; bunların hepsinin üzerinden bir kredi kartı... Şimdi, katılıyorum Sayın Vekilim, size çok katılıyorum ama bakkal da o ürünü satarken o ürünün kârı ne kadarsa, atıyorum, yüzde 10 kâr marjı varsa oradan yüzde 1-2... Bizim şu anda alabildiklerimiz 2 gibi oranlar. Hatta biz bunu daha önce Bakanlığımızla da görüştük, konuştuk, teklif de geldi. Ya, biz bunu Ziraat Bankası üzerinden organize edelim, komisyonu çok daha düşük...

Ama kredi kartı öyle bir şey değil. Türkiye’de en çok kredi kartına şu anda Yapı Kredi Bankası ve Garanti Bankası sahip. Dolayısıyla kredi kartlarında bir takas sistemi yürüyor ve o takas sisteminde de bankalar birbirinden komisyon alıyor. Dolayısıyla herhangi bir kamu bankasıyla da biz bu organizasyonu yapsak fark etmeyecek, aynı komisyonları kamu bankası uygulamak zorunda kalacak çünkü diğer bankalar o kamu bankasına uygulayacak. Yaklaşık, Yapı Kredi Bankası ve Garanti Bankasının tahmin ediyorum şu anda Türkiye’de 20 milyonun üstünde kredi kartı var ve İş Bankasıyla beraber 3 banka kredi kartı işini “force” ediyor Türkiye’de ve bunlar bu işi komisyonsuz yapmayacaktır. Bizim de aldığımız yüzde 7’den toplam yüzde 100’ün yüzde 1’ini ödememiz çok ciddi bir şeydir ve o taraftan alamayacağız. Dediğiniz gibi, evet, para geç de alınabilir, bir ay uygulanabilir, kırk gün, ne kadar uygulanırsa. Ama o zaman Maliye Bakanlığı beklemiyor yani hemen o tahsilatı, günü geldiğinde -imtiyaz sözleşmesinde belirlenmiş- biz o parayı o zaman ödeyeceğiz. Bu sefer bankalardan ricacı olmak zorundayız.

Hani rakamlar da çok küçük olmadığı için de bunları anlatmaya çalışıyorum. Yani sistemin de... Orada vatandaşımız “rakamın nereye gideceği düşünülürse” falan diyor. 2 kuruş olsa 8,5 milyonda 160 bin lira eder. Yani 160 bin lira para için TÜVTÜRK gibi bir kurum... İki tane Alman’ı var, İngiliz’i var, onlar tarafından da kendi içinde denetlenen bir kurum. 160 bin lira bozuk paradan para kazanayım diye de, böyle bir şeyi de...

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Akşam hesaplamalarda fazla para olunca nereye gidiyor?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Fazla para, tutanakla sayım yapıyor, tutanak altına alınıyor.

BAŞKAN – Nereye giriyor? Şirkette kalıyor.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – “Sayım fazlaları” diye geçiyor.

BAŞKAN – Şirkette kalıyor?

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Tabii, tabii.

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – İşte onu kontrol edemezsiniz.

BAŞKAN – Ulaştırma Bakanlığından daire başkanımız Yılmaz Bey’in ekleyeceği bir husus var mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM, KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Efendim, ben sadece demin söylemiş olduğum çözüm önerileriyle ilgili bir cümle daha ilave etmek istiyorum.

Orada da katma değer vergisi dâhil olan kısmında bir yuvarlama belki düşünülebilir demiştim. Ama kanundaki ifade “muayene ücreti” peşine “katma değer vergisi hariç olarak alınır.” diyor. Bu ifade kaldırılırsa her sene alınacak ücretin yeniden değerlendirme oranında artırılması esnasında... Hani “katma değer vergisi dâhil alınır” denmiş olsa, o zaman vatandaşın cebinden daha çok para çıkmış olur. Yeniden değerlendirme oranında katma değer vergisi artırılmış olur. Dolayısıyla kanunun burasına “katma değer vergisi dâhil” denilmesi çok uygun değil. Ancak Gelir İdaresi Başkanlığı eğer bu katma değerle ilgili -o da yasal sınırlar içerisinde yapılabilir mi, bilmiyorum- sadece bu alana münhasır olarak katma değer vergisi dâhil hesaplanacak ücretin yuvarlanması hususunu eğer bir düzenlemeyle yaparsa biz o şekilde uygulamayı yapabiliriz.

Onun dışında, dediğim gibi, bu yüzde 5’leri bir de sizin huzurunuzda tekrar söyleyeyim. Bu yüzde 5 gecikme cezası uygulanması hususu gerçekten bizim vatandaşımızla karşı karşıya gelmemize sebep oluyor hem istasyonlarda hem Bakanlık olarak. Bunun yerine bunun Trafik Kanunu’ndaki cezası artırılabilirse daha etkili olacağını düşünüyorum yani muayenesiz araçların azaltılması yönünde. Çünkü bizim muayenelerin yapılması yönündeki en büyük engellerden birisi olarak tespit ettiğimiz husus buradaki yüzde 5’lik gecikme cezası. Kişisel olarak çok büyük rakamlar değil bunlar. Vatandaşların

gecikmesine de engel değil ama iki gün gecikse bile bir ceza işleme muhatap oluyor ve herhangi bir nedenle gecikmiş olabilir. Onun yerine, muayenesiz bir araç trafikte yakalandığı zaman, çevreyle ilgili emisyon ölçümü yapılmamışsa 800 liraya yakın bir cezası var ama bunun cezası 70 lira, 70-80 lira Trafik Kanunu'nda ödenen cezası. Bunun yerine 200 lira, 300 lira gibi rakam yapılırsa muayenesiz araçla gezmenin cezası, bu yüzde 5'e hiç gerek...

BAŞKAN – Muayenesiz araçla gezmenin cezası bağlamak değil mi aracı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Yok Sayın Başkanım, 7 günlük bir süre veriyorlar yani Trafik Kanunu'ndaki uygulaması o şekilde, bir cezası var. Ondan sonra 3'üncü defa yakalanırsa araç bağlanıyor ya da çok sakıncalı, işte televizyonlarda görüyoruz, bir tekerleği yok, traktör gezebiliyor, öyle bir araç gördüğünüz zaman hemen muayene kuruluşuna zaten yönlendiriyor trafik polisleri. Ama, o ceza oranı düşük, Emniyetin bu konuda bir çalışması vardı -biz de dâhiliz zaten Trafik Kanunu'na, bizim de görüşlerimiz oluyor- böyle bir çalışma vardı, henüz o yasalaşmadı. Yani, bizim önerimiz, bu yüzde 5'lik kısım da bu kurumlara sebep olduğu için yüzde 5'lik cezanın farklı bir şekilde düşünülmesi... Bizim de işte olabilecek şey, sadece aklımıza gelen o, katma değerli rakamın yuvarlatılabilmesi.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Ethem Bey, ekleyeceğiniz bir husus var mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI MAKİNE MÜHENDİSİ ETHEM HAKTANİYAN – Hayır Başkanım.

BAŞKAN – Ulaştırma Bakanlığımıza sorunuz var mı Sayın Vekilim?

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Yok.

BAŞKAN – Sizin Sayın Vekilim?

OSMAN MESTEN (Bursa) – Yok, teşekkürler.

BAŞKAN – Son olarak Şule Hanım, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Sayın Başkanım, Daire Başkanımızın söylemiş olduklarına açıklama getirmek adına dile getireyim.

Dediğim gibi az önce de katma değer vergisinin yuvarlanması diye mevzuatta böyle bir düzenleme yok. Yapılabilecek şey, buradaki düzenlemede “KDV hariçtir.” lafzı yerine “KDV dâhildir.” denir, rakamlar KDV dâhil tutarı üzerinden hesaplanır yani hariç değil de dâhil tutar üzerinden. Yüzde 18 KDV alınıyor, bu biliniyor. Yüzde 18 üzerinden bir belirleme yapılır, ilk etapta benim şu anda söyleyebileceğim. Onun üzerinden de yine değerlemeler yapılırken bu tutar üzerinden yeniden değerlendirme oranları tespit edilmiş olur. Yani, onun ilk çözümü bu şekilde benim aklıma geliyor.

Akabinde, şöyle bir şey: Yüzde 5'lerle ilgili olarak yine Daire Başkanının bir çözüm önerisi oldu. Başkanımızın da daha önce söylemiş olduğu gibi, toplantılarda bu zaman zaman gündeme geldi, üst kadememiz tarafından da bilinen bir durum fakat Başkanımızın söylediği gibi, her aracı muayene yaptırmayana bir trafik cezası uygulanmıyor, öyle bir şey yok. Yani, günümüzde kaç kişiye acaba -bilemiyorum, bunun bir istatistiki var mıdır- muayene yaptırmamaktan dolayı ceza kesilmiştir? Evet, kırmızı ışıktaki geçtiği için ceza kesiliyor, bunu tespit edebiliyor ama öbürü, yol denetimleri sırasında gidip muayene yaptırdı mı, yaptırmadı mı diye ruhsata bakmak suretiyle ancak tespit edilebilecek bir şey. Yüzde 5 fazlaların amacı... Daha önceden bunlar harçtı biliyorsunuz, ücret değildi, bir harç ödemesiydi. Harç ödemesinde de kişi gidiyordu, ödemesini yapıyordu, ondan sonrasında da yine aynı şekilde farklı uygulamaları vardı. Şimdi, burada maksat, aslında kişiyi caydırmak yani zamanında bir şekilde muayeneyi yaptırmaya teşvik etmek, yoksa şu andaki bu yüzde 5'in amacı sadece hazineye bir

para gelecek, hazine payı olacak mantığından hareket edilmiş bir şey değil, aynı trafik para cezasında olduğu gibi. Her ne kadar “Yüzde 5 burada fazla var.” deniyorsa da trafik para cezası ödenmediği zaman orada da bir yüzde 5 fazla var. Normalde trafik para cezasına her ay için yüzde 5 faiz alınır. Normalde bizim kanunumuzda 1,40’ken, bir amme alacağı ödenmediği zaman gecikme zammı 1,40 ödenirken aylık, trafik para cezalarında bu oran yüzde 5’tir. Yani, burada da yüzde 5 alıyorum ben aslında, farklı bir şey yok. Orada da kişinin cebinden çıkacak olan trafik cezası kesilirse artı bir de yüzde 5 olacak. Yani, bu anlamda, bu yüzde 5’lerin bizim için caydırıcılık anlamında olduğu ve kanunun ilk görüşmeleri sırasında da Meclisten o dönemdeki takdirleri doğrultusunda bu şekilde çıktığı dikkate alındığında, biz yüzde 5’lerin korunması noktasındayız. Kaldı ki yüzde 5’ler kredi kartıyla ödenip ödenmemesi noktasında bir anahtar değişimler yani bizim sorunumuz şu anda kredi kartıyla bu alacaklar ödenebilir mi, ödenirse ne şekilde ödenir noktasında. Yüzde 5’i kişi şikâyet konusu yapmamış zaten, ödememin küsuratlı olmasından kaynaklı bir şikâyeti söz konusu. O yüzden, yüzde 5’lerin çok fazla bu anlamda konunun çözümü için bir mihenk olacağını düşünmüyorum açıkçası.

Dediğim gibi, KDV noktasında da KDV’nin küsuratlarının yuvarlanması diye mevzuatta, bizim kendi vergi mevzuatımızda böyle bir düzenleme yok. Bunun için bir düzenleme de yapılacaksa bu kanunda yapılması gerekir çünkü KDV Kanunu’nda böyle bir düzenleme yapılırsa bütün mükellefleri kapsar. O da yapılabilir mi, yapılamaz mı, ayrı bir toplantı konusudur, ona doğrudan net bir şey söylemem mümkün değil.

BAŞKAN – Teşekkürler.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Sayın Başkanım, bir şey ilave edebilir miyim en son.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Yani, bizim de önerimiz, aslında muayene ücretleri hesap edilirken KDV dâhil hesaplanırsa o en uygun çözüm olacaktır diye düşünüyorum çünkü KDV dâhil hesaplandığı zaman zaten küsuratlar geriye düşürülerek yani azaltılarak uygulanıyor. Dolayısıyla, o şekilde hesaplanmış olsaydı o rakamlar, 258 lira 42 kuruş değil, 258 lira olacaktı. Dolayısıyla, kuruş problemimiz ortadan kalkmış olacaktı ya da diğer otomobilde 191 lira 16 kuruş değil, 191 lira olacaktı, daha şeyi kolay. Belki sadece oradaki rakamı değiştirmiş... Çünkü, diğer taraftan birçok şeyi değiştirmek -ben de katılıyorum- hem yasaları, Katma Değer Vergisi Kanunu’nu, o tarafta her yeri... Ve sonuçta da belki son beş altı yılda aldığımız bu konuyla ilgili tek şikâyet.

BAŞKAN – Ben neler aldım neler, ne şikâyetler aldım Belediye Başkanırken.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Para üstüyle mi ilgili?

BAŞKAN – Para üstü değil, başka başka konular, enteresan konular.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Evet, oluyor ama 3.500 kişi var Sayın Başkanım, ben onu zaten hiç sistemde şey yapmıyorum ama sürekli denetliyoruz işte.

Biz İstanbul’da Jandarma Komutanlığıyla 2011 yılında özel ortak operasyon yaptık. Toplam 10 kişi ve çok ciddi hapis cezalarıyla bizim teknisyenlerimiz, bu işi suistimal eden teknisyenler yani muayeneyi yapmada, onları...

BAŞKAN – İşte muayeneye araba gitmeden ruhsat gidiyordu, geliyordu falan.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – O bu dönemde yok.

BAŞKAN – Yok onlar da eskiden öyle şeyler vardı.

TÜVTÜRK GENEL MÜDÜRÜ KEMAL ÖREN – Bu dönemde yok Sayın Başkanım ama bu dönemde de başka şeyler var. Yani, dışarıda muameleciler var, onların teknisyenlerle kurduğu ilişkilerden kaynaklanan sıkıntılar var. Bir şekilde teknisyeni şey yapıyor geçmişte ama 2011 yılında

-dediğim gibi- Jandarmayla ortak operasyon yaptık biz, 12 arkadaşımız falan o zaman doğrudan istasyonlardan alınarak, ciddi hapis cezalarıyla falan da cezalandırılarak yaptığımız operasyonlar var. Yani, “Hiç olmuyor.”, onu zaten savunmak mümkün değil, 3.500 kişinin 2.700 kişisi orada teknisyen, şeyde çalışıyor, insanın olduğu her yerde zaman zaman olabilen şeyler.

BAŞKAN – Gelir İdaresi Başkanlığımıza sorumuz var mı efendim?

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Yok.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Sayın Başkanım, son olarak bir şey söyleyebilir miyim izninizle.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Katma değer vergisi dâhil olarak düzeltilirse bu kanun, Sayın Müdürümüzün söylediği şey, o zaman her yıl yeniden değerlendirme oranında bu rakamlar artırılacağı için -çünkü, bütün kanunlardaki bu tip rakamlar artırılıyor- sanki her yıl katma değer vergisine de bir... Bu sene, mesela yüzde 5,5’ti. Her yıl katma değer vergisi de o oranda artacağı için, yüzde 18 oranı ilerleyen zamanlarda... Benim sadece endişem o, yoksa bizim için çok fazla bir şey değişmiyor, biz sadece uygulayıcıyız. Ama, kusurların sebepleri arasında bu yüzde 5’lik kısım var. Yani, diyelim ki 101 liralık bir rakam geldi, üç gün gecikmiş, yüzde 5’lik bir gecikme cezası uygulayacağımız zaman kuruluş isteyeceğiz insanlardan yani bu yüzde 5 burada kaldığı sürece mutlaka bir kuruluşa hesap karşımıza çıkacak, o nedenle söylüyorum. Sonuç olarak, bizim Bakanlık olarak işlerimizi engelleyen bir husus değil, zaten TÜVTÜRK bizim adımıza o işlemleri yürütüyor ve tamamını ödüyoruz fakat biz vatandaşlarımızla burada çok karşı karşıya kalıyoruz bu yüzde 5’lik gecikme cezası nedeniyle. Hazine bunu bir gelir olarak görüyor görmüyor, o konu değil belki şey ama bunun yerine başka bir şey... Caydırıcı değil çünkü bu yüzde 5. Buradaki yüzde 5’in kesinlikle muayenesiz araçların muayeneye gelmesi yönünde bir caydırıcılığı yok, bu kısmın. Asıl caydırıcı olacak olan trafikte yakalanacak. 70 liralık bir trafik idari para cezası bile caydırıcı değilken bunun hiçbir caydırıcılığı yok. Orada 300 lira, 500 lira yapılırsa yani çevre pulunu herkes istisnasız alır çünkü yüksek bir rakamı var, bunu hiç aksatmazlar ama muayene... Şu anda muayeneye gelen araç oranı yüzde 70’lerde, trafikte yüzde 30’u muayenesiz dolaşıyor.

BAŞKAN – Onun da birçoğu trafikteki denetlemede ortaya çıkıyor, vatandaş kendisi de bilmiyor bazen, takip etmiyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Evet, olabilir, orada da denetleniyor.

BAŞKAN – Yani, araçların ruhsatına bakıp, böyle ara sıra ruhsata bakıp da takip etmesi lazım insanların.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Unutabiliyorlar.

BAŞKAN – Kaza oluyor mesela, kazada çıkıyor ortaya muayenesinin olmadığı.

Şimdi Şule Hanım’ın herhâlde söz talebi var.

Buyurun Şule Hanım.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Sadece şu bilgiyi aktarmak isterim: Evet, Başkanımın dediği şey doğru, KDV üzerinden yeniden değerlendirme hesaplandığı zaman bir artış olacaktır ama tabii ki bu KDV’de değil çünkü KDV yüzde 18 olduğu için fit, iç yüzde hesaplamasıyla bir hesaplama yapılacaktır, o yüzde 18 üzerinden... Yani, bana yine her hâlükârda 100 birimin 18 lirası aktarılacaktır, 19 lira aktarma diye bir şey söz konusu değil.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI DENETİM KONTROL VE ARAÇ MUAYENE DAİRESİ BAŞKANI YILMAZ KILAVUZ – Yok, siz öyle alacaksınız ama vatandaşı öderken hep fazla fazla ödeyecek.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ ŞULE BAYRAM – Ama doğru, vatandaş öderken hâliyle ücret olarak ödeyeceği kısımda bir artış olacaktır yani yoksa, yüzde 18 anlamında şeyde bir değişiklik söz konusu değil çünkü o maktu değildir, oransal belirlenmiştir, iç yüzde hesaplamasıyla hesaplanacaktır. Ama, tabii ki vatandaşın ödeyeceği rakam o yüzde 18’den kaynaklı, yeniden değerlemeden dolayı artış gösterecektir. O noktada bir şey söylemem mümkün değil ama onun bilgisini vereyim istedim.

BAŞKAN – Tamam Sayın Müdürüm, teşekkürler.

YASAMA UZMANI HARUN KAYNAK – Ben de bir kanuni düzenleme mi gerekiyor diyecektim, kanuni düzenleme gerekiyormuş efendim.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın vekillerim, ilave edeceğiniz bir şey var mı?

BÜLENT ÖZ (Çanakkale) – Yok.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Burada toplantımızı sonlandırıyoruz. Ayağınıza sağlık, yüreğinize sağlık; geldiniz, bilgilendirdiniz. İnşallah, sonu da hayırlı olur memleketimiz için, milletimiz için. Dikkate almakta da fayda var. Dilekçe Komisyonuna çok dilekçeler geliyor, bunlardan bir tanesi de bu. Biz de bunun için bugün toplandık. Önümüzdeki günlerde belki tekrar bir görüşlerinizi almak isteyebiliriz.

Ben tekrar teşekkür ediyorum hepinize, sağ olun.

Kapanma Saati: 12.57